

European Digital Media Observatory

Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΜΕ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΠΑΕΙ ΡΕΚΟΡ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΚΑΘΩΣ Η ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΕΙ

Μηνιαία αναφορά #53 - δίκτυο ελέγχου γεγονότων του EDMO

Δημοσιεύθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2025

Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ, ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΕ

Οι 32 οργανισμοί* του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO, οι οποίοι συνεισέφεραν στοιχεία για την εν λόγω αναφορά, δημοσίευσαν συνολικά 1,722 άρθρα fact-checking μέσα στον Οκτώβριο του 2025. Από αυτά τα άρθρα, 132 (8%) αφορούσαν παραπληροφόρηση για τη μετανάστευση, 114 (7%) παραπληροφόρηση σχετικά με την Γάζα και το Ισραήλ, 101 (6%) παραπληροφόρηση σχετικά με την Ουκρανία, 94 (6%) παραπληροφόρηση σχετική με την ΕΕ, 74 (4%) αφορούσαν παραπληροφόρηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή, 40 (2%) παραπληροφόρηση σχετικά με την COVID-19, και 26 (1%) παραπληροφόρηση κατά της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας και θεμάτων που αφορούσαν έμφυλα ζητήματα.

Τον Οκτώβριο, οι ψευδείς ιστορίες που σχετίζονται με τη μετανάστευση αυξήθηκαν κατά μία ποσοστιαία μονάδα, ενώ το μερίδιο της παραπληροφόρησης για την κρίση στη Γάζα αυξήθηκε κατά δύο μονάδες. Την ίδια στιγμή, οι ψευδείς ειδήσεις για τη σύγκρουση στην Ουκρανία μειώθηκαν κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

** Οργανισμοί που συνέβαλαν στην παρούσα έκθεση: 15min, AFP, APA, CORRECTIV, The Journal FactCheck, Delfi Lithuania, Delfi Estonia, Demagog.pl, Demagog.cz, Demagog.sk, Deutsche Welle, dpa, Ellinika Hoaxes, Faktabaari, Fact Check Cyprus, Funky Citizens, Greece Fact Check, INFOVERITAS, Källkritikbyrå, Knack, Lakmusz, Maldita.es, Newtral, Nieuwscheckers, Oštro, Pagella/Facta, Polígrafo, Pravda Poland, Re:Baltica, TjekDet, VerificaRTVE, Verificat.*

COVID-19

Ευρωπαϊκή Ένωση

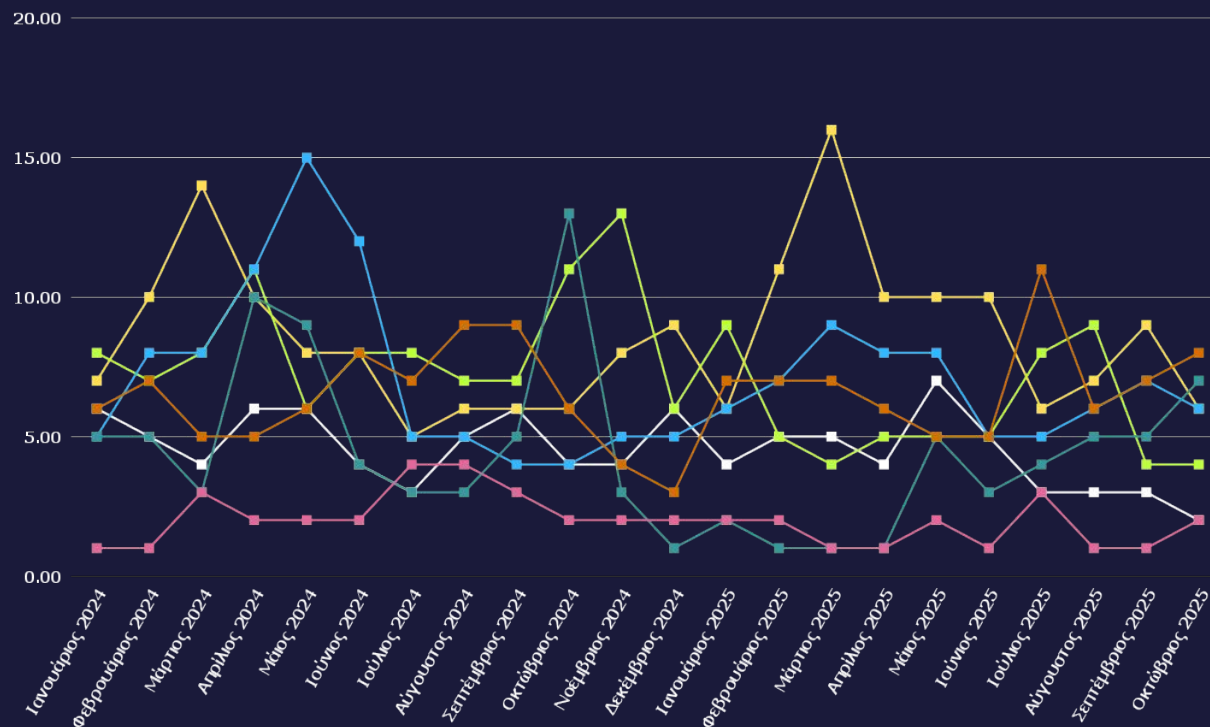
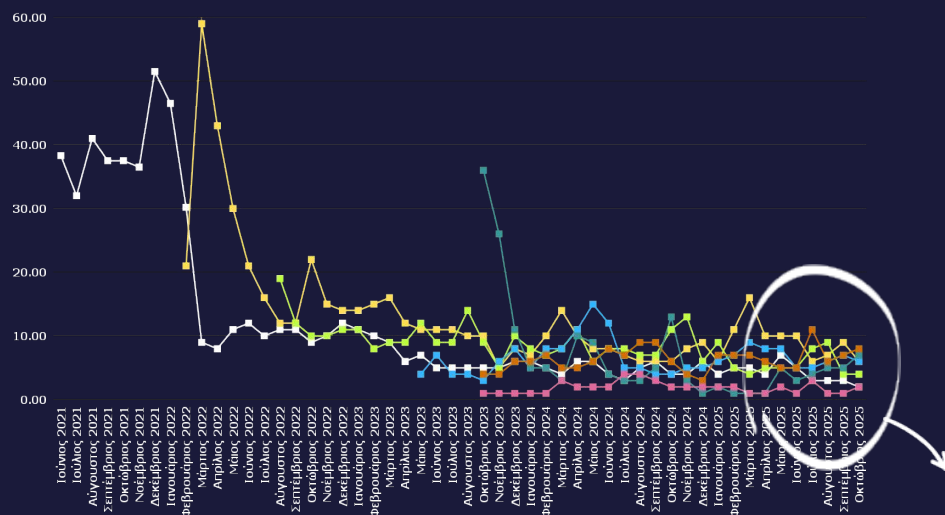
Σύγκρουση Ισραήλ-Χαμάς

LGBTQ+

Ουκρανία

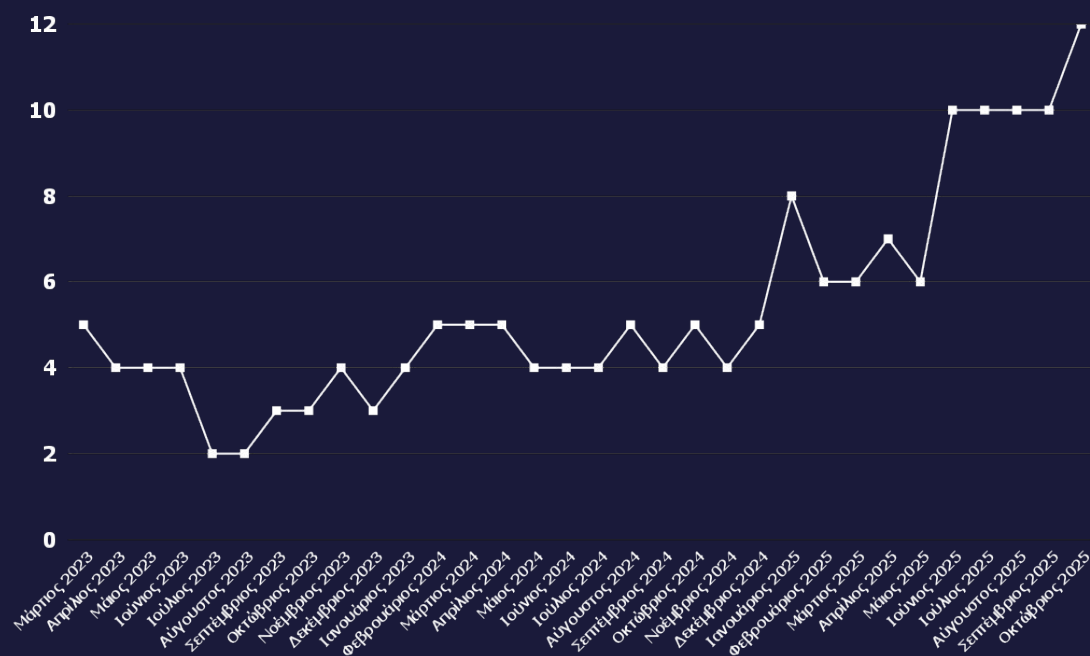
Κλιματική αλλαγή

Μεταναστευτικό

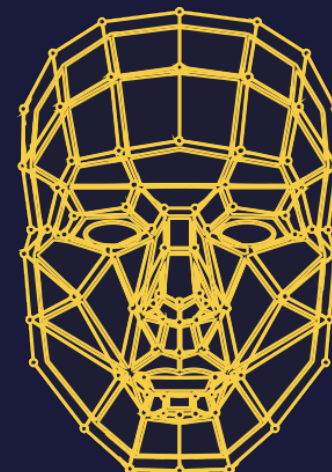

Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ ΝΕΟ ΡΕΚΟΡ

Το ποσοστό των ιστοριών παραπληροφόρησης που αξιοποιούν περιεχόμενο που έχει παραχθεί με τεχνητή νοημοσύνη έφτασε σε νέο ρεκόρ. Από τα 1,722 άρθρα ελέγχου γεγονότων, τα 210 εξέταζαν τη χρήση αυτής της τεχνολογίας σε περιπτώσεις παραπληροφόρησης, δηλαδή περίπου το 12% του συνόλου.

Με την κυκλοφορία πολλών εργαλείων γενετικής τεχνητής νοημοσύνης μέσα στη χρονιά, το μερίδιο του παραπλανητικού περιεχομένου που παράγεται με ΤΝ έχει αυξηθεί. Με βάση τις τάσεις που παρατηρήθηκαν τους προηγούμενους μήνες και τη συνεχή στροφή πολλών φορέων παραπληροφόρησης προς το περιεχόμενο που δημιουργείται από ΤΝ, είναι αναμενόμενο ότι αυτό το ποσοστό θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο στο μέλλον.

Πολύ συχνά, περιεχόμενο που παράγεται με ΤΝ δημιουργείται με στόχο τη μεγιστοποίηση της αλληλεπίδρασης από το κοινό η οποία παράγει κερδοφορία στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Πρόκειται για αυτό που αποκαλείται «AI slop» - ή αλλιώς, περιεχόμενο πολύ χαμηλής ποιότητας που παράγεται με εργαλεία ΤΝ - και περιλαμβάνει βίντεο με ανθρώπους ή ζώα που «σώζουν μωρά» από επικίνδυνες καταστάσεις και άλλες έντονα συναισθηματικές ή κραυγαλέες ιστορίες που εκμεταλλεύονται την ανθρώπινη ενσυναίσθηση για οικονομικό όφελος. Με παρόμοιο σκοπό, κυκλοφορεί επίσης μεγάλος όγκος βίντεο και εικόνων που υποτίθεται πως προσφέρουν οπτικό υλικό από πραγματικά γεγονότα, όπως η κλοπή στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι ή ο τυφώνας Melissa. Σε άλλες περιπτώσεις, το περιεχόμενο ΤΝ αξιοποιείται για να προσδώσει ψευδή «αξιοπιστία» σε απάτες.

Φυσικά, η γενετική τεχνητή νοημοσύνη εργαλειοποιείται και για την παραγωγή εικόνων και βίντεο που ενισχύουν γνωστές αφηγήσεις παραπληροφόρησης, όπως εκείνη που στοχοποιεί τον Ουκρανό πρόεδρο Βολοντίμιρ Ζελένσκι. Άλλο περιεχόμενο στοχεύει στη διασπορά παραπληροφόρησης για τη σύγκρουση στην Ουκρανία, όπως το βίντεο ΤΝ στο οποίο υποτιθέμενοι Πολωνοί στρατιώτες ισχυρίζονται ότι τα drones που παραβίασαν τον Σεπτέμβριο τον πολωνικό εναέριο χώρο ήταν ουκρανικά.

Η αντι-μεταναστευτική και ισλαμοφοβική ρητορική τροφοδοτείται επίσης από συνθετικά βίντεο. Μεταξύ των παραδειγμάτων είναι ένα βίντεο όπου νέοι «εκφράζουν την αγανάκτησή τους» για τη μεταναστευτική πολιτική της Γερμανίας, καθώς και ένα άλλο που υποτίθεται πως δείχνει έναν Γάλλο αστυνομικό να τελεί μουσουλμανική προσευχή μέσα στο μετρό του Παρισιού.

ΙΣΛΑΜΟΦΟΒΙΚΕΣ ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

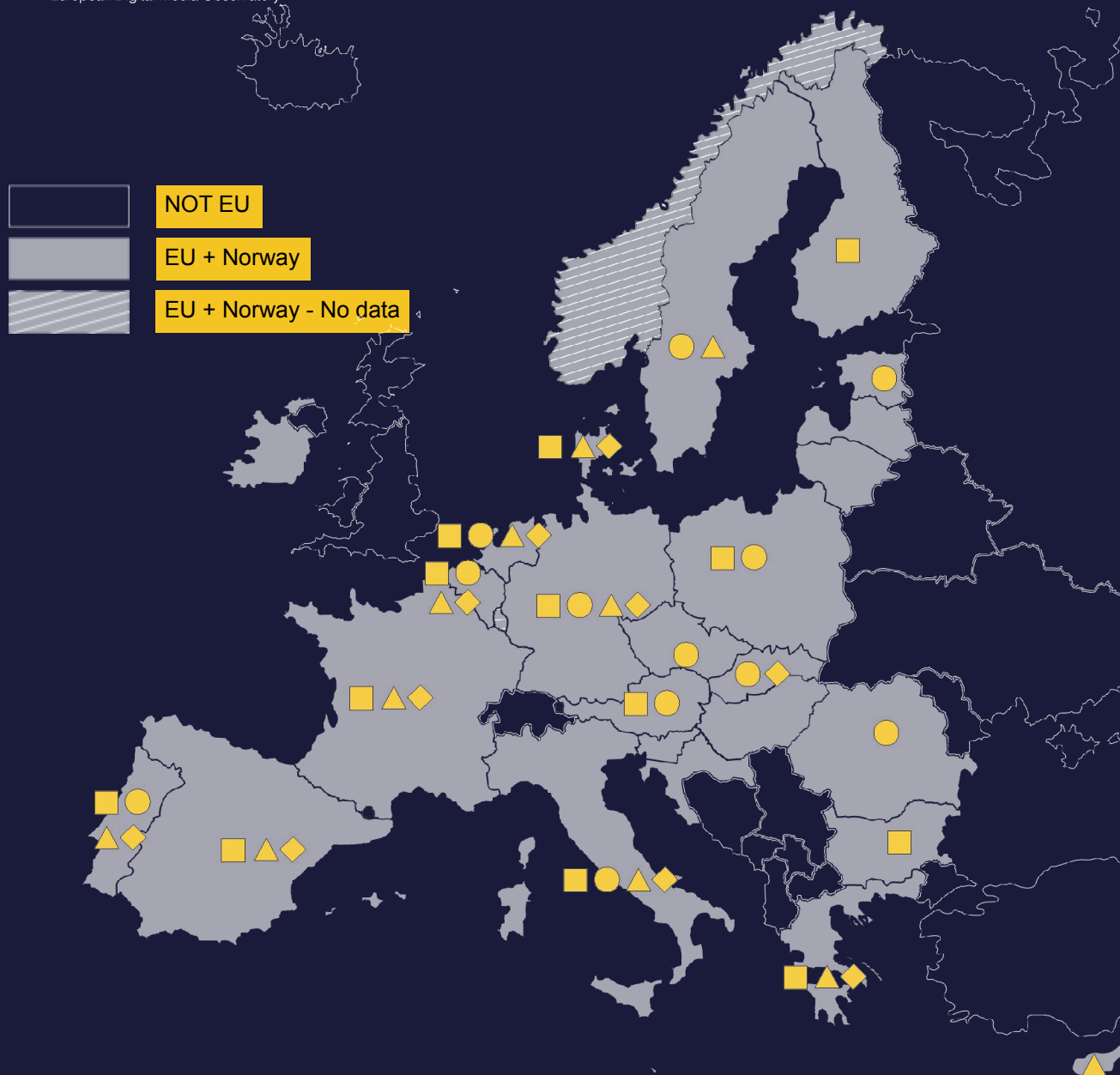
Τον Οκτώβριο, ισλαμοφοβικό και ρατσιστικό περιεχόμενο κυκλοφόρησε εκτεταμένα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οργανισμοί ελέγχου γεγονότων σε οκτώ χώρες εντόπισαν ψευδή ιστορία σύμφωνα με την οποία η πόλη του Αμβούργου απαγόρευσε τα μαθήματα μουσικής στα δημόσια σχολεία επειδή «η μουσική απαγορεύεται στο Ισλάμ». Αντίστοιχα, σε έξι χώρες κυκλοφόρησε η ψευδής είδηση ότι ο Βρετανός πρωθυπουργός, Κιρ Στάρμερ, νομιμοποίησε την αιμομιξία μετά από «αίτημα της μουσουλμανικής κοινότητας».

Στο ίδιο μοτίβο της γνωστής αφήγησης περί «ισλαμοποίησης» της Ευρώπης, στην Ιρλανδία διαδόθηκε ψευδώς ότι η χώρα έχει πλέον περισσότερους μουσουλμάνους από όσους κατοικούν στις επίσημα ορισμένες ιρλανδόφωνες περιοχές. Στη Σουηδία κυκλοφόρησε η ψευδής είδηση ότι μια παιδοψυχολόγος ζητά όλα τα παιδιά σε παιδικούς σταθμούς να φορούν μαντίλες. Στη Γαλλία, «ισλαμιστές» φέρονται ψευδώς να επιτέθηκαν σε καθολικό βιβλιοπωλείο, ισχυριζόμενοι ότι είναι «φασιστικό» επειδή πουλά τη Βίβλο.

Δύο ακόμη ψευδείς ιστορίες αναδείχθηκαν ως «παράγωγα» αυτών των αφηγήσεων. Η πρώτη, που κυκλοφόρησε σε ολόκληρη την Ευρώπη, προκάλεσε ανησυχία για την ασφάλεια και βασίστηκε σε μια εικόνα παραγμένη με ΤΝ, η οποία αναφερόταν σε υποτιθέμενες επιθέσεις σε χριστουγεννιάτικες αγορές. Η δεύτερη διαδόθηκε από τον ακροδεξιό ακτιβιστή Tommy Robinson και ισχυριζόταν ότι οι αντι-μεταναστευτικοί ακτιβιστές «καταπιέζονται» στα ευρωπαϊκά κράτη: ένα αβάσιμο γράφημα εμφάνιζε ότι το 2023 έγιναν πάνω από 12,000 συλλήψεις στο Ηνωμένο Βασίλειο, 6,000 στη Λευκορωσία και 3,500 στη Γερμανία για σχόλια στο διαδίκτυο.

Επειδή το συγκεκριμένο ψευδές αφήγημα ήταν στα αγγλικά και προερχόταν από το Ηνωμένο Βασίλειο, διαδόθηκε εύκολα σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενισχύοντας την αφήγηση ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονται σε «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» γιατί απειλείται η ασφάλεια τους λόγω της μετανάστευσης.

ΟΙ 4 ΨΕΥΔΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΕΥΡΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΗΤΑΝ:

- Περιεχόμενο που δημιουργήθηκε με ΤΝ για τον τυφώνα Melissa και τις καταστροφές που προκάλεσε.
- Εικόνα ΤΝ του Ζελένσκι να φοράει παπούτσια με τεράστια τακούνια.
- ▲ Βίντεο ΤΝ για την υποτιθέμενη κλοπή στο Λούβρο.
- ◆ Βρετανίδα έφηβη που συνελήφθη επειδή κρατούσε και κουνούσε βρετανική σημαία.

ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το μοντέλο της «πόλης των 15 λεπτών» παρουσιάζεται ως κυβερνητικό σχέδιο για τον απόλυτο έλεγχο του πληθυσμού.

Οι ψηφοφόροι του GroenLinks–PvdA (αριστερό μπλοκ) καλούνται να χρωματίσουν δύο κύκλους στο ψηφοδέλτιο.

Τα αριστερά κόμματα φέρονται να έχουν παρουσιάσει τρεις «Ινδούς και μουσουλμάνους» μετανάστες ως υποψήφιους στις δημοτικές εκλογές.

Ουκρανή πρόσφυγας εμφανίζεται να διαμαρτύρεται για το περιεχόμενο δέματος που έλαβε από την οργάνωση Caritas στην Πολωνία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή την αναφορά συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο στάλθηκε στους οργανισμούς ελέγχου γεγονότων οι οποίοι είναι μέλη του δικτύου ελέγχου γεγονότων του EDMO (<https://edmo.eu/fact-checking-community/>).

Περίοδος αναφοράς: 1-31 Οκτωβρίου 2025. Αριθμός απαντήσεων: 32

Βασικοί ελεγκτές της αναφοράς: Lucia Bertoldini και Tommaso Canetta, Pagella Politica/Facta.
Για περισσότερες πληροφορίες: t.canetta@pagellapolitica.it.

Το EDMO έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση με αριθμό σύμβασης: LC-01935415